

**Likumprojekta
"Banku pārņemšanas likums
anotācija**

I. Kādēļ normatīvais akts ir vajadzīgs

1. Atsauce uz Deklarāciju par Ministru kabineta iecerēto darbību, politikas plānošanas dokumentu un citiem dokumentiem, kuros dots uzdevums izstrādāt normatīvā akta projektu	
2. Pašreizējās situācijas raksturojums	<p>Banku darbību Latvijā pamatā regulē Kredītiestāžu likums, Finanšu instrumentu tirgus likums un Komerclikums. No minētajiem likumiem izriet, ja bankai ir nonākusi finansiālās grūtībās (tai ir vai draud iestāties faktiskās maksātnespējas pazīmes), bankas maksātspēja atjaunojama, piesaistot papildus kapitālu, vai, ja papildus kapitāla piesaiste nav iespējama, ierosinot maksātnespējas procesu. Maksātnespējas procesa ierosināšana vispārējas finanšu krīzes apstākļos var radīt nopietnus draudus valsts finanšu sistēmas stabilitātei un sabiedrības interesēm kopumā, tāpēc valstij ir jāizšķiras par tāda radikāla pasākuma veikšanu kā bankas nacionalizācija jeb bankas emitēto akciju, mantas, tiesību un saistību atsavināšanu par labu valstij vai privāto tiesību juridiskajai personai.</p> <p>Bankas īpašuma pārņemšana ir iespējama, veicot īpašuma nacionalizāciju sabiedrības interesēs saskaņā ar Satversmes 105.pantu. Atbilstoši Satversmei īpašuma nacionalizācija ir pieļaujama, ja tā tiek veikta uz atsevišķa likuma pamata un šajā likumā noteiktā kārtībā, un par samērīgu atlīdzību.</p> <p>Banku nacionalizācijas noteikumus un kārtību šobrīd likums neregulē.</p>
3. Normatīvā akta projekta būtība	<p>Likumprojekts regulē nosacījumus un kārtību, kā valsts izņēmuma gadījumos var pārņemt atsevišķu banku akcijas, uzņēmumu vai tā daļu, vai aktīvus.</p> <p>Likumprojekts nosaka pārņemšanas vispārējos kritērijus un paredz, ka katram konkrētam pārņemšanas gadījumam tiek izdots atsevišķs likums.</p>

	<p>Šāda pieceja nodrošina, ka likumdevējs katrā konkrētā gadījumā pārliecinās, ka ir iestājies tāds izņēmuma gadījums, ka valsts finanšu sistēmas stabilitātes saglabāšanas un sabiedrības interesēs ir nepieciešams pārņemt attiecīgās bankas akcijas, mantu, tiesības un saistības. Atsevišķais likums nodrošina, ka katrā konkrētajā gadījumā tiek ievēroti vispārējie valsts pārvaldes principi un cilvēktiesību aizsardzība saskaņā ar Satversmi un Latvijai saistošiem starptautiskiem normatīviem aktiem.</p> <p>Likumprojekts paredz kārtību, kādā tiek sniegts ierosinājums bankas pārņemšanai un pārņemšanā iesaistītās iestādes. Ir ietverti konkrēti kritēriji, kuriem iestājoties šāda pārņemšana ir nepieciešama un pamatota.</p> <p>Likumprojekts paredz, ka katrā gadījumā saistībā ar bankas pārņemšanu tiek paredzēta taisnīga atlīdzība un nosaka šīs atlīdzības aprēķināšanas pamatprincipus.</p> <p>Likumprojekts arī nosaka kārtību tālākai rīcībai ar kredītiestādes akcijām, mantu, tiesībām un saistībām, proti, tiek paredzēti vispārīgi noteikumi bankas restrukturizācijas plāna sagatavošanai. Bankas restrukturizācija var notikt vairākos veidos, tajā skaitā, bankas akcijas, mantu, tiesības un saistības pārņem valsts, valsts kapitālsabiedrība vai privāta kapitālsabiedrība, kas ir tiesīga iegūt būtisku līdzdalību bankā. Jebkurā gadījumā pārņemšanas mērķis ir nodrošināt nepārtrauktu un netraucētu bankas darbību, tajā skaitā, nodrošināt, ka banka turpina pildīt saistības pret saviem klientiem un sadarbības partneriem.</p>
4. Cita informācija	

II. Kāda var būt normatīvā akta ietekme uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstību

1. Vispārēja ietekme uz sabiedrības un tautsaimniecības pārmaiņām	
2. Ekonomiskā ietekme: 2.1. makroekonomiskā vide; 2.2. preču un pakalpojumu ražošanas apjoms un kvalitāte; 2.3. cenas;	

2.4. eksporta un importa apjoms; 2.5. konkurences apstākļi; 2.6. jauninājumi un pētījumi; 2.7. augstāka resursu izmantošanas efektivitāte	
3. Ietekme uz uzņēmējdarbības vidi, administratīvajām procedūrām un administratīvo slogu komersantiem, pašnodarbinātajām personām, zemnieku un zvejnieku saimniecībām	Nav attiecināms.
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un administratīvo slogu fiziskām personām	Nav attiecināms.
5. Sociālā ietekme: 5.1. sociālās situācijas izmaiņas; 5.2. nodarbinātība	Nav attiecināms.
6. Ietekme uz vidi: 6.1. dabas resursu lietošana; 6.2. ietekme uz piesārņojošo vielu emisiju vidē; 6.3. darbības radītie atkritumi; 6.4. ķīmisko vielu produktu ražošana; 6.5. ietekme uz īpaši aizsargājamām sugām vai biotopiem; 6.6. ietekme uz īpaši aizsargājamām teritorijām; 6.7. cita veida piesārņojuma emisija vidē	Nav attiecināms.
7. Cita ietekme	Nav attiecināms.

III. Kāda var būt normatīvā akta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Rādītāji	(tūkst. latu)			
	2008. gads	Turpmākie trīs gadi		
		2009	2010	2011
1	2	3	4	5
1. Izmaiņas budžeta ieņēmumos: 1.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi; 1.2. speciālais budžets; 1.3. pašvaldību budžets	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms
2. Izmaiņas budžeta izdevumos: 2.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms

~~Finanšu~~
~~likuma~~

ieņēmumi; 2.2. speciālais budžets; 2.3. pašvaldību budžets				
3. Finanšiālā ietekme: 3.1. valsts pamatbudžets, tajā skaitā iestāžu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi; 3.2. speciālais budžets; 3.3. pašvaldību budžets	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms
4. Prognozējamie kompensējošie pasākumi papildu izdevumu finansēšanai	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms	Nav attiecināms
5. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā)				
6. Cita informācija				

IV. Kāda var būt normatīvā akta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu

1. Kādi normatīvie akti (likumi un Ministru kabineta noteikumi) papildus jāizdod un vai ir sagatavoti to projekti, to būtība, kā arī ministrija, kura ir atbildīga par tā sagatavošanu. Par Ministru kabineta noteikumiem (arī tiem, kuru izdošana ir paredzēta izstrādātajā likumprojektā) – norāda to izdošanas mērķi un galvenos satura punktus, kā arī termiņu, kādā paredzēts šos noteikumus izstrādāt	Jaunus normatīvos aktus papildus šim likumprojektam nav nepieciešams izdot. Kredītiestāžu likuma 99.1 panta pirmā daļa jau tagad paredz, ka, lai panāktu Latvijas kredītiestāžu sektora drošību, stabilitāti un attīstību, Finanšu un kapitāla tirgus komisija veic kredītiestāžu uzraudzību. Šī panta otrā daļa nosaka, ka Finanšu un kapitāla tirgus komisijai ir pienākums nekavējoties veikt pasākumus saskaņā ar šajā likumā noteikto, lai novērstu kredītiestādes darbībā un kredītiestāžu sektorā trūkumus, kuri apdraud vai varētu apdraudēt kādas kredītiestādes vai visa kredītiestāžu sektora stabilu darbību, traucē pienācīgi veikt darījumus, sniegt finanšu pakalpojumus vai varētu radīt ievērojamus zaudējumus visas valsts tautsaimniecībai. Uz šī pienākuma pamata Finanšu un kapitāla tirgus komisija arī var iesniegt priekšlikumu finanšu ministram atsevišķa likuma sagatavošanai par konkrētas kredītiestādes pārņemšanu (nacionalizāciju).
2. Cita informācija	

V. Kādām Latvijas starptautiskajām saistībām atbilst normatīvais akts

1. Saistības pret Eiropas Savienību	Nav attiecināms.
2. Saistības pret citām valstīm un starptautiskajām institūcijām un	Nav attiecināms.

organizācijām		
3. Saistības, kas izriet no Latvijai saistošajiem divpusējiem un daudzpusējiem starptautiskajiem līgumiem	Nav attiecināms.	
4. Atbilstības izvērtējums		
1.tabula		
Attiecīgo Eiropas Savienības tiesību aktu veids (piemēram, Eiropas Kopienas dibināšanas līgums, direktīva, regula, lēmums, vadlīnijas, rekomendācijas), nosaukums, datums un numurs, kuru prasības tiek pārņemtas vai ieviestas ar normatīvo aktu	Nav attiecināms.	
2.tabula		
Eiropas Savienības tiesību akts un attiecīgā panta Nr. (uzskaitot katru direktīvas vienību – pantu, daļu, punktu, apakšpunktu)	Latvijas normatīvā akta projekta norma, kas pārņem katru šīs tabulas 1. ailē norādīto direktīvas vienību (uzskaitot visu normatīvā akta projekta vienību Nr.)	Komentāri
5. Saistības sniegt paziņojumu Eiropas Savienības institūcijām atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas regulē informācijas sniegšanu par tehnisko noteikumu, valsts atbalsta sniegšanas un finanšu noteikumu projektiem	Nav attiecināms.	
6. Cita informācija		

VI. Kādas konsultācijas notikušas, sagatavojot normatīvā akta projektu

1. Ar kurām pilsoniskās sabiedrības un sociālo partneru organizācijām un citām iesaistītajām institūcijām konsultācijas ir notikušas	Konsultācijas nav notikušas.
2. Kāda ir šo pilsoniskās sabiedrības un sociālo partneru organizāciju un citu iesaistīto institūciju pozīcija (atbalsta, iestrādāti to iesniegtie priekšlikumi, mainīts formulējums to interesēs, neatbalsta)	Konsultācijas nav notikušas.
3. Kāds konsultāciju veids un sabiedrības informēšanas pasākumi ir izmantoti	Konsultācijas nav notikušas.

4. Konsultācijas ar ekspertiem	Konsultācijas nav notikušas.
5. Cita informācija	

VII. Kā tiks nodrošināta normatīvā akta izpilde	
1. Kā tiks nodrošināta normatīvā akta izpilde no valsts un pašvaldību puses – vai tiek radītas jaunas valsts institūcijas vai paplašinātas esošo institūciju funkcijas	Jaunas valsts institūcijas netiek radītas. Likuma izpilde iespējama uzreiz pēc tā stāšanās spēkā.
2. Kā sabiedrība tiks informēta par normatīvā akta ieviešanu	Sabiedrība par normatīvā akta ieviešanu tiks informēta ar publikāciju laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", izdevumā „Latvijas republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs”, kā arī ievietojot to informācijas sistēmā „NAIS” un bezmaksas normatīvo aktu datu bāzē www.likumi.lv .
3. Kā indivīds var aizstāvēt savas tiesības, ja normatīvais akts viņu ierobežo	Persona savas tiesības varēs aizstāvēt saskaņā ar vispārējām administratīvo procesu regulējošām tiesību normām, kā arī, ja likums aizskar personas cilvēktiesības, vērsoties ar konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesā likumā paredzētajā kārtībā.
4. Cita informācija	-

Finanšu ministrs

A.Slakteris